

Andmete ja tehisaru valdkonna hetkeolukorra küsimustik

Andmete valdkonna juhtimine ja töötajad

1 Kas asutuse arengukavas on andmete valdkond käsitletud eraldi teemana?

selgitus: (1) andmete valdkonna tegevuste hulka kuuluvad näiteks andmekorraldus, andmehaldus, andmeanalüütika, andmete avalikustamine, andmekaitse, andmeteadus, tehisintellekt jne; (2) arengukava mõistke laialt, palume vastata jaatavalt kui andmete valdkonna tegevused on käsitletud teisiti nimetatud strateegilistes dokumentides, näiteks strateegiates või tegevuskavade üldosades.

Kui vastasite "jah", siis jätkake küsimusega 1a. Kui vastasite "ei", siis jätkake küsimusega 2!

* jah

* ei

1a Millised järgmised teemad on arengukava või muu teie asutuse kavaga kaetud?

(tähistage kõik kaetud teemad)

- * andmekorraldus, sh andmehalduse eest vastutajate määramine;
- * andmetest, andmevaradest, andmestikest või muust andmetega seotud üksustest ülevaate omamine (kaardistus, inventuur)
- * andmete väärtuse väljaselgitamine ja haldus; andmete elukäigu haldus
- * andmearhitektuuri ning andmete töövoogudes ja teenustes kasutamise ülevaade ning selle juhtimine
- * põhiandmete kindlaksmääramine ja haldus; ühtsete klassifikaatorite kasutamine
- * andmekirjelduste koostamine, andmekataloogi pidamine
- * andmete ja andmekirjelduste avalikustamine; avaandmete haldamine
- * andmekvaliteedi tuvastamine ja parendamine
- * andmeanalüüs andmepõhiseks juhtimiseks
- * andmeanalüüs aruandluseks ja statistikaks
- * tehisintellekti arendamine
- * tehisintellekti kasutuselevõtt (sh generatiivne tehisintellekt)
- * keeletehnoloogia rakendamine
- * andmekaitse korraldamine (isikuandmete kaitse, andmeturve)
- * nõusolekuteenus
- * andmejälgija kasutamine
- * andmemajandus
- * muu (nimetage)

1b Kui kaua kehtib praegune asutuse arengukava?

* kuni 2025

* kuni 2026-2027

* kuni 2028-2030

* kuni 2035

2 Millistele andmete valdkonna tegevustele on määratud vastutajad või vastutused?

(valige üks või mitu)

- * andmehalduse kui terviku eest vastutus (vastutaja on juhtkonnas)
- * andmehalduse korralduse eest vastutaja (vastava rolli täitja)
- * andmearhitektuur
- * andmekirjeldused (metaandmed)
- * avaandmed, andmete avalikustamine
- * andmekvaliteet
- * andmeanalüüs
- * andmeteadus ja tehisintellekt
- * andmekaitse korraldamine (isikuandmete kaitse, andmeturve)
- * ei ühtegi
- * muu (nimetage)

3 Nimetage eelmises küsimuses loetletud valdkond, millel ei ole veel vastutajat aga näete selle järgi kõige suuremat vajadust?

4 Nimetage olulisemad välised partnerid andmete valdkonnas (näiteks haldusala IT maja) ning kirjeldage nende rolli ja panust

Selgitus: Kuigi asutusel on vastutus andmete valdkonna tegevuste läbiviimisel, võib nende teostamiseks kaasata erinevaid väliseid partnereid, kõige levinumalt kasutatakse asutustes nn IT majade tuge tehniliste lahenduste haldamisel. Palun nimeta siin taolised partnerid ja kirjelda a) milliste tegevuste osas nad tuge pakuvad; b) millist tüüpi tuge pakutakse (tehnoloogiliste platvormide haldus, tegevuse elluviimine vms).

- * nimeta partner 1, kirjelda rolli
- * nimeta partner 2, kirjelda rolli
- * ...

5 Millisest andmete valdkonna võimekusest on teie asutuses kõige suurem puudus?

(valige üks või mitu)

- * andmete valdkonna võimekus juhtkonnas
- * andmehalduse korraldus
- * andmearhitektuur
- * andmekirjeldused (metaandmed)
- * avaandmed, andmete avalikustamine
- * andmekvaliteedi tagamine
- * andmeanalüüs
- * andmeteadus ja tehisintellekti kasutuselevõtt
- * andmekaitse korraldamine (isikuandmete kaitse, andmeturve)
- * ei vaja täiendavat võimekust
- * muu (nimetage)

6 Millistega järgmistest teemadest teie asutuses praegu tegeletakse?

(valige üks või mitu)

- * andmekorraldus, sh andmehalduse eest vastutajate määramine
- * ülevaate loomine andmetest, andmevaradest, andmestikest või muust andmetega seotud üksustest (andmete kaardistus, inventuur)
- * andmete väärtuse väljaselgitamine ja haldus; andmete elukäigu haldus
- * andmearhitektuuri haldus; ülevaate loomine andmete kasutamisest töövoogudes ja teenustes
- * põhiandmete kindlaksmääramine ja haldus; ühtsete klassifikaatorite kasutamine
- * andmekirjelduste koostamine, andmekataloogi pidamine
- * andmete ja andmekirjelduste avalikustamine; avaandmete haldamine
- * andmekvaliteedi tuvastamine ja parendamine
- * andmeanalüüs andmepõhiseks juhtimiseks
- * andmeanalüüs aruandluseks ja statistikaks
- * tehisintellekti arendamine
- * tehisintellekti kasutuselevõtt (sh generatiivne tehisintellekt)
- * keeletehnoloogia rakendamine
- * andmekaitse korraldamine (isikuandmete kaitse, andmeturve)
- * nõusolekuteenus
- * andmejälgija kasutamine
- * andmemajandus
- * muu (nimetage)

7 Millises ulatuses on asutus kaardistanud oma andmestikud? Palun hinnake kaardistatuse taset andmestike kategooriate kaupa skaalal ...

skaala: 0%; 25%; 50% 75%; 100%

andmestike kategooriate selgitus:

- (1) andmekogud on õiguslikult reguleeritud andmestikud, mis on registreeritud RIHAs;
- (2) infosüsteemide andmestikud on muudes andmebaasides või failidena olevad andmestikud, mida asutus kasutab oma põhiülesannete täitmiseks;
- (3) tellitud uuringute või analüüside andmestikud on andmebaasid või failid, mis on saadud tellitud töö tulemina;
- (4) analüütika ja statistika andmestikud, mis on koostatud asutuse sees endale kasutamiseks või teisele asutusele esitamiseks; ülevaade tähendab nimekirja, kataloogi või muud andmestike loetelu

- * andmekogud
- * infosüsteemide andmestikud
- * tellitud uuringute või analüüside andmestikud
- * analüütika ja statistika andmestikud

8 Millises ulatuses on andmestikele määratud vastutajad? Palun hinnake vastutajate määramise taset andmestike kategooriate kaupa skaalal ...

skaala - vastutaja on määratud kõigil andmestikel; vastutaja on määratud osadel andmestikel, vastutajat ei ole määratud

- * andmekogud
- * infosüsteemide andmestikud
- * tellitud uuringute või analüüside andmestikud
- * analüütika ja statistika andmestikud

Andmete kirjeldamine, andmete ja kirjelduste avalikustamine

9 Kui paljudele andmestikele on loodud kirjeldused? Palun hinnake andmestike kirjeldatuse määra andmestike kategooriate kaupa skaalal ...

skaala: 0%; 25%; 50% 75%; 100%

- * andmekogud
- * infosüsteemide andmestikud
- * tellitud uuringute või analüüside andmestikud
- * analüütika ja statistika andmestikud

10 Valige, milliseid rakendusi andmekirjelduse koostamisel või haldamisel kasutate.

valige üks või mitu

- * RIHAKE
- * SelectZero (LiTech)
- * Accurity
- * Zeenea
- * Atlassian (Confluence, Jira)
- * muu, nimetage ...
- * ei kasuta ühtegi

11 Mil määral kasutate Eesti andmekirjelduse juhiseid. Palun hinnakse skaalal ...

skaala: täielikult | suurel määral | mõõdukalt | vähesel määral | üldse mitte

- * täielikult
- * suurel määral
- * mõõdukalt
- * vähesel määral
- * üldse mitte

12 Mil määral olete andmekirjelduste koostamisel rakendanud andmekirjelduse standardit. Palun hinnake skaalal ...

valige hinnanguliselt andmekirjelduse standardi rakendamise määr (sh mil määral kasutate kirjeldamisel andmekirjelduse standardis nimetatud olemeid ja elemente): täies ulatuses | suures ulatuses | keskmiselt | minimaalselt | ei ole rakendanud

- * täies ulatuses
- * suures ulatuses
- * keskmiselt
- * minimaalselt
- * ei ole rakendanud

13 Millist tuge vajate Eesti andmekirjelduse standardi järgi andmete kirjeldamisel?

valige üks või mitu

- * juhiseid
- * koolitusi
- * konsultatsioone
- * abi andmete kirjeldamisel
- * muu, nimetage ...
- * ei vaja tuge

14 Loetlege andmekogud, millele olete koostanud andme- või ärisõnastiku!

15 Asutuste andmestike kirjeldused avaldatakse RIHA-s. Kus teie asutus veel oma andmestikke või nende kirjeldusi avaldab?

valige üks või mitu

- * asutuse veebileht
- * avaandmete portaal
- * asutuse andmeportaal
- * valdkondlik andmeportaal
- * muu, nimetage ...
- * muud avalikustamise kohad puuduvad

16 Kas teie asutuses on olemas protsess avaandmete tuvastamiseks ja avalikustamiseks?

- * jah
- * ei

17 Palun sisestage asutuse avaandmete avalikustamise eest vastutava isiku või üksuse e-posti aadress.

Selgitus: Soovime hoida avaandmete teabevärravas olevad kontaktid ajakohased. Palume märkida kontakt, kes võiks olla teie asutuse peamine vastutaja avaandmete teemadel. Samuti palume avaandmete portaali külastades kontrollida, kas sealne kontaktinfo on õige või lisada puuduv kontakt. Küsimuste korral võtke ühendust andmed@justdigi.ee

18 Selgitage, millist lahendust andmestike avaldamiseks Eesti avaandmete teabevärravas peate sobivamaks!

- * automaatne andmestike ja / või andmekirjelduste peegeldamine teabevärravasse, nimetage kataloog millest eelistate andmestikke ja andmekirjeldusi peegeldada ...
- * andmestike kirjelduste käsitsi haldamine teabevärravas, andmete viitamine asutuse veebilehelt või muust asukohast
- * andmestike ja nende kirjelduste käsitsi haldamine teabevärravas (sh andmestike käsitsi teabevärravasse laadimine)

19 Võimalusel tooge näiteid selle aasta jooksul märgatud juhtumitest, kus teie avaandmeid on taaskasutatud

Selgitus: Palume kirjeldada või viidata konkreetsetele avaandmete taaskasutusjuhtumitele, kirjeldada taaskasutuse läbi saavutatud majanduslik, sotsiaalne või muu kasu.

Andmekvaliteedi haldamine

20 Millises ulatuses olete rakendanud andmekvaliteedi süsteemse haldamise? Palun hinnake andmekvaliteedi haldust andmestike kategooriate kaupa skaalal ...

selgitus: mõeldud on tegelemist andmekvaliteediga, mitte andmekvaliteeti ennast

skaala - hallatakse andmestiku kategooriat järgmises ulatuses: 0%; 25%; 50% 75%; 100%; kui asutusel selle kategooria andmestikke ei ole, jätta tühjaks

- * andmekogud
- * infosüsteemide andmestikud
- * tellitud uuringute või analüüside andmestikud
- * analüütika ja statistika andmestikud

21 Loetlege kuni kolm peamist põhjust, mis mõjutavad negatiivselt andmekvaliteeti teie asutuses.

(1) | (2) | (3)

22 Valige, milliseid andmekvaliteedi seire meetodeid olete rakendanud? Võib valida mitu:

* andmekvaliteedi küpsusmudel (leitav alloleval lingil)

(<https://www.ria.ee/sites/default/files/documents/2022-11/Andmekvaliteedi-uuring-2016.pdf>)

* kvaliteediraamistik / Eesti andmekvaliteedi juhised (leitav alloleval lingil)

(https://www.stat.ee/sites/default/files/2023-06/AH_juhis_andmekvaliteet_1.3_090523.pdf)

* muu, nimetage ...

* ei ole rakendanud

22a (kui 22 on valitud "kvaliteediraamistik") Millist kvaliteediraamistiku osa kasutate? Võib valida mitu:

* kvaliteedireeglite haldamine

* andmekvaliteedi mõõtmine

* andmekvaliteedi probleemide lahendamine

22b (Kui 22a on valitud "andmekvaliteedi mõõtmine") Kuidas kasutate andmekvaliteedi mõõtmisel kvaliteediraamistikut? Valida võib mitu:

1) asutuses on aruanne koostatud kvaliteedimõõdikute raporteerimiseks

2) asutus rakendab mõõdikuid elutsükli kõigi etappide kaupa

22c (Kui 22a on valitud "andmekvaliteedi probleemide lahendamine") Kuidas kasutate andmekvaliteedi probleemide lahendamisel kvaliteediraamistikut? Valida võib mitu:

1) asutuses on kirjeldatud-rakendatud protsessid andmevigade ennetamiseks

2) asutuses on kirjeldatud-rakendatud protsessid probleemide algallikate tuvastamiseks

3) kvaliteedireeglid on versioneeritud

4) asutuses on kirjeldatud-rakendatud protsessid kvaliteediprobleemide mõju hindamiseks

23 Kas kasutate mõnda tarkvara või rakendust andmekvaliteedi haldamisel?

* jah

* ei

23a (Kui 23 jah, siis) Millist rakendust kasutate andmekvaliteedi haldamisel?
vabatekst

23b (Kui 23 ei, siis) Mis põhjusel ei ole Te hetkel andmekvaliteedi haldamiseks tarkvara või rakendust kasutusele võtnud?

1) puuduvad selleks vajalikud vahendid

2) puuduvad teadmised ja oskused

3) ei ole leidnud sobivat

4) muu põhjus, nimetage

Andmestike hoid ja säilitamine

24 Kas asutuse liigitusskeem või arhiiviskeem sisaldab sarju, milles on andmestikke?

selgitus: mõeldud ei ole liigitusskeemi lisas välja toodud andmekogusid või infosüsteeme, vaid dokumente, mis on vormilt andmestikud (aruanded, raportid, statistika jms)

* jah

* ei

25 Kas asutus kustutab / hävitab isikuandmeid andmestikest või andmekogudest pärast nende säilitustähtaja möödumist?

* jah

* ei

26 Kas asutusel on eraldi hoiukoht, kus säilitatakse andmeid, millel ei ole igapäevast kasutusvajadust?

selgitus: eraldi hoiukoha all mõistetakse nn digitaalset arhiivi, kuhu kantakse andmed / andmestikud mida ei ole enam vaja või mida ei soovita hoida algsetes infosüsteemides. Mõeldud ei ole varukoopiaid, replikatsioone jms

* jah

* ei

Halduskoormuse vähendamine

27 Kas seirate kodanike ja ettevõtjate halduskoormust andmete esitamisel?

* jah

* ei

28 Milliseid meetmeid on asutus rakendanud, et vältida andmete korduvat küsimist kodanikelt ja ettevõtjatelt?

* vabatekst

Inimkeskse digiriigi andmekorralduse põhimõtete rakendamine

29 Millises ulatuses on asutuse andmekogudes rakendatud logisid? Palun hinnakse skaalal ..

skaala: 0%; 25%; 50% 75%; 100%

30 Kas plaanite lähiajal (kuni 1 a jooksul) teha analüüsi andmejälgija rakendamiseks asutuse andmekogudes?

* jah

* ei

31 Millistes andmekogudes plaanite lähiajal (kuni 1 a jooksul) võtta kasutusele nõusolekuteenuse?

* andmekogu 1 nimetus

* andmekogu 2 nimetus

* andmekogu 3 nimetus

* ...

* ei üheski

Andmeanalüüs ja tehisintellekti rakendamine

32 Nimetage asutuses kasutatavad BI- ja andmeanalüüsi tarkvarad. (nt SAS, PowerBI, Tableau)?

valige üks või mitu

* SAS

* PowerBI

* Tableau

* muu, nimetage ...

* ei kasuta spetsiaalseid BI- ja andmeanalüüsi tarkvarasid

33 Kas asutuses on töotajaid, kes toetavad kolleege andmeanalüütika alastes küsimustes ja vajadustes?

Selgitus: Selle küsimusega on mõeldud nõ andmeanalüüsi eksperte, kelle üheks või ainukeseks rolliks on asutuse, osakonna vms teiste töötajate toetamine andmeanalüüsi teemadel.

* jah

* ei

34 Kas teie asutuses on loodud süsteemne protsess andmeanalüütikaks, et vastata klientide andmekasutusvajadustele?

Selgitus: Klientide andmekasutusvajadusteks on nt aruannete koostamine, analüüsi teostamine, algandmete edastamine, juhendite koostamine jms

* jah

* ei

35 Milliseid andmeid sooviksite oma asutuse juhtimisotsuste toetamiseks kasutada, kuid praegu puudub selleks võimekus?

vabatekst

36 Kas asutuses on kasutusel andmeladu?

* jah

* ei

37 Kas olete oma asutuses rakendanud tehisintellekti lahendusi või testinud neid katseprojektides?

* jah

* ei

38 Kas teie asutuses on viimase 12 kuu jooksul kaardistatud valdkondi, kus võiks rakendada tehisintellekti arendusi?

* jah

* ei

39 Kas plaanite lähiajal (järgmise aasta jooksul) viia läbi tehisintellekti rakendamisega seotud projekte?

* jah

* ei

40 Kas plaanite lähiajal (kuni 1 a jooksul) võtta kasutusele Bürokrati?

- * jah
- * ei
- * juba kasutan

Üldised kommentaarid

Selgitus: selles plokis soovime teada vastaja üldist hinnangut asutuse andmete valdkonna hetkeseisule

41 Milline on Teie üldine hinnang asutuse andmete ja tehisintellekti valdkonnale?

Selgitus: Kirjeldage, kas andmete valdkonnaga seonduv, kaasa arvatud andmekultuur, inimesed ja oskused, asjakohaseid tegevusi toetavad protsessid ja tööriistad, aga ka teised vajalikud ressursid on tasemel, mis toetab strateegilisi eesmärke ja ühiskonna ootuseid tänapäevasele avalikule haldusele ja teenustele

Tekst

42 Mis on peamised edasiviivad tegurid andmete ja tehisintellekti valdkonnas?

Tekst

43 Mis on peamised takistavad tegurid andmete ja tehisintellekti valdkonnas?

Tekst

44 Nimeta asutuse järgmise kahe aasta kolm kõige prioriteetsemat tegevust andmete ja tehisintellekti valdkonnas.

Tekst